

Влада на Република Северна Македонија
- ПРЕТСЕДАТЕЛ -

Мандатно писмо за министерката за култура

3 септември 2020 година

Почитувана министерка Стефоска,

На парламентарните избори кои се одржаа на 15 јули 2020 година граѓаните на Република Северна Македонија избраа да продолжиме да ја движиме државата напред. Нивниот глас за коалицијата која ја формираше новата Влада со мандат од 2020 до 2024 година е нивната сопствена инвестиција во полза за подобар живот за себе, за своите семејства и своите заедници. Гласот на секој граѓанин е глас за одбрана од КОВИД-19 и за успешно справување со здравствено-економската криза, глас за новата македонска економија, за нови и добро платени работни места, за правна и праведна држава, за чиста и здрава животна средина, за функционална инфраструктура, за ефикасно поврзување дома и со светот, за силна национална култура по угледот на европската култура и за образование кое младите генерации ги подготвува за подобра сегашност и по иднина.

Во изворното значење на зборот „министер“ се содржани службата, грижата и помагањето на граѓаните. Вие, како министер, морате да го разберете гласот на граѓанинот како прецизна насока која доаѓа од највисоко ниво и од која нема отстапување. Морате да им служите на сите граѓани, без разлика на нивната етничка и партиска припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, раса, боја на кожа, потекло, припадност на маргинализирана група, јазик, социјално потекло, образование, религија, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус. Очекувам дека во извршувањето на Вашите должности и во остварувањето на Програмата за работа на Владата 2020-2024 година ќе се вклучите без задршка и со целосна професионална посветеност. Имаме сериозна и суштинска

Влада на Република Северна Македонија
- ПРЕТСЕДАТЕЛ -

обврска агендата за која се обврзавме пред граѓаните да ја остваруваме со максимален вложен напор, преку ефективно извршување за најдобри можни резултати. Овој начин не познава компромиси и оправдувања и вклучува постојана изложеност пред јавноста на која ќе ѝ ги ставиме на располагање сите механизми за да ја следи нашата работа.

Вие сте дел од Владата која отворено ја презентира својата работа и е достапна за секој граѓанин на Република Северна Македонија. Јас, како претседател на Владата ќе ја унапредам структурата на мојот кабинет со цел да бидам уште поотворен премиер и да обезбедам постојана двонасочна комуникација со сите граѓани и заедници на кои им е потребна помош од мене и моите служби, но и за да можам да ги примам и разберам сите идеи и иницијативи кои доаѓаат од јавноста. Ве задолжувам и Вас на редовна и отворена комуникација со сите граѓани и засегнати страни во општеството преку унапредување на каналите за респонзивност, инклузивност и партиципативност.

Вашата работа секојдневно ќе се следи и мери. Ако сте посветени, отчетни и одговорни ќе имате одлични резултати и ќе продолжите да работите уште подобро за уште повеќе резултати. Во спротивно, граѓаните ќе реагираат и тоа ќе предизвика кадровски промени. Само така е исправно и чесно пред зборот кој сме го дале пред граѓаните. Затоа, првите заклучоци за Вашата работа ќе ги донесам после истекот на првите 100 дена од мандатот, односно на истекот на оваа 2020 година, после што се можни промени. На истекот на секоја година ќе вршиме методолошка анализа на реализацијата на зададените цели и на севкупното Ваше работење.

Номинирајќи Ве за министерка до Собранието на Република Северна Македонија, бев убеден дека можам да сметам на Вашата целосна одговорност и посветеност во

Влада на Република Северна Македонија
- ПРЕТСЕДАТЕЛ -

извршувањето на должностите. Токму затоа, очекувам резултати веднаш. Граѓаните имаат очекувања, а Вие сте на оваа позиција за да направите сè што е потребно за оваа Влада да ги исполни очекувањата.

Развиена култура е одлика на секоја европска земја, таа е клучна за целосната трансформација на нашето општество. Како министерка за култура во текот на мандатот на оваа Влада активно ќе работите на развојот на културата во сите нејзини сегменти - негата на индивидуалните и колективните идентитети, заштитата на културното наследство, мултикултурноста, грижата за различностите и ранливите граѓани, интеркултурниот дијалог, децентрализацијата, инклузивноста и културната демократија.

Како дел од концептот „Еднакво општество за сите“ очекувам од Вас активно да промовирате меѓусебно почитување и прикажување на различностите од етничката и културната припадност како предност на нашето општество. Да водите балансирана политика на развој на постојни и/или нови програми и институции за промоција на културните вредности на сите етнички заедници во нашата земја. Тоа ќе подразбира активно инвестирање во кадровски капацитети, инфраструктура и технологија.

Поконкретно, од Вас, заедно со администрацијата од Министерството за култура и националните институции од културата, очекувам:

- Да ги унапредите условите за работа на сите културни работници во земјава:
 - Да продолжите со целосно почитување на Колективниот договор за вработените во културата и да започнете дијалог со синдикалните работници за правата на вработените во културата, вклучувајќи и бенефициран стаж, дополнителни работи надвор од Годишната програма за работа на установата, либерализација на условите и на постапките за

Влада на Република Северна Македонија
- ПРЕТСЕДАТЕЛ -

самостојни уметници и правила за користење на други типови на поволности;

- Да го унапредите социјалниот статус на вработените и да го вреднувате авторскиот труд на сите ангажирани во културата;
- Активно да работите на зачувување на културното наследство:
 - Да воведете систем на задолжително финансирање на спомениците од Листата на споменици од национален интерес, по принципот на категорија по вредност и степен на загрозеност;
 - Да го зголемите бројот на стручниот кадар во конзерваторските центри;
 - Да спроведете ревизија и бришење од Регистарот на сите незаконски запишани споменици и објекти од таканаречениот проект „Скопје 2014“, кои по својата природа не можат да претставуваат културно наследство;
 - Да го поддржите Град Скопје во процесот на ревитализирање на централното градско подрачје на главниот град по штетите предизвикани од „Скопје 2014“, во склоп на активностите за подготовки на апликацијата за Скопје - Европска престолнина на културата;
 - Да го поддржите развојот на културните и креативните индустрии врзани со производи на традиционалната култура со вклучување на аматерските фолклорни организации кои го негуваат традиционалното творештво;
- Во соработка со локалните самоуправи и центрите за култура на национално и локално ниво да подготвите нови културно-уметнички содржини кои не само што ќе привлечат нова публика, туку и ќе ги поттикнат граѓаните да земат учество во културните активности и ќе го подобрат квалитетот на животот:
 - Да предложите создавање на мобилно кино;
 - Да подготвите викенд- програма „Музеј 24/2“, со што на граѓаните ќе им овозможите два пати годишно, во текот на еден викенд да можат бесплатно да ги посетат сите музеи;
 - Да предложите нови, креативни програми во библиотечната дејност и музичко-сценските и изведбените уметности;

Влада на Република Северна Македонија
- ПРЕТСЕДАТЕЛ -

- o Да воведете посебни стимулативни мерки за поддршка на литературното творештво на млади автори;
- o Да ја збогатите со најмалку 10 нови наслови годишно литературата за деца и тинејџери;
- o Да го зајакнете системот за заштита на македонскиот јазик и поддршката на литературното творештво;
- Да спроведете мерки за развој на културната економија:
 - o Да го зголемите бројот на креативни центри и инкубатори, каде што млади и стартап фирми, здруженија на граѓани, самостојни уметници и фриленсери ќе ги имаат сите можности да работат и творат заедно;
 - o Во соработка со Секретаријатот за европски прашања, како Национален ИПА координатор, да ги насочите Вашите напори кон искористување на ИПА механизмот за развој на креативните и културните индустрии, по примерот на програмата Креативна Европа;
- Да воведете разноликост во финансирањето на културата:
 - o Преку системот на даночни олеснувања да го поттикнете донаторството, спонзорирањето, меценството и други форми на финансирање;
 - o Да поттикнете јавно-приватни-цивилни партнерства и да предложите правна рамка за доделување на „грант дотации“ за културата во сите општини, независно дали имаат локални установи;
 - o Да обезбедите стабилни механизми на кофинансирање на учесници во програми и проекти на Европската Унија и други меѓународни и регионални соработки на национално и локално ниво;
- Да продолжите со инвестиции во културната инфраструктура:
 - o Во соработка со локалните самоуправи да го поддржите и поттикнете формирањето на младински културни центри за повеќе намени;

Влада на Република Северна Македонија
- ПРЕТСЕДАТЕЛ -

- Да продолжите со втората фаза на институционална децентрализација:
 - Да поттикнете рамномерен културен развој на целата територија на земјата;
 - Да ги зголемите блок-дотациите за потребите на локалните установи, како за тековно одржување на постојната, така и за инвестирање во нова инфраструктура;
- Да спроведувате и други активности согласно заложите и Програмата на Владата на Република Северна Македонија 2020 - 2024 година.

Истовремено, како министерка за култура во Владата на Република Северна Македонија од Вас очекувам:

- Да бидете прв чувар на Уставот и законите и да осигурате дека Министерството за култура ги исполнува сите законски обврски, дека сите носители на јавни функции и службениците кои работат под Ваша надлежност се еднакво одговорни пред законот и Уставот, а Уставот и законите се спроведуваат еднакво за сите;
- Да бидете пример за добро управување и да осигурате дека носителите на јавните функции и службениците кои работат под Ваша надлежност се придржуваат до највисоки стандарди за одговорно и етичко управување;
- Да осигурате дека Министерството за култура навремено, правично, ефикасно и ефективно одговара и ги решава прашањата и постапките од граѓаните и правните лица на тој начин оправдувајќи ја и стекнувајќи ја довербата на граѓаните и јавноста;
- Да ја продолжите примената и да ги унапредите политиките на транспарентност и отчетност;
- Да бидете отворени и инклузивни кон граѓаните, стручната јавност, граѓанското општество и опозицијата во креирањето и спроведувањето на јавните политики со цел да се обезбедат квалитетни политики базирани врз докази и консензуалност во општеството;
- Да осигурате дека државните ресурси не се користат за партиски и изборни цели и дека на административните службеници и вработените во јавниот сектор не им се вршат партиски влијанија;

Влада на Република Северна Македонија
- ПРЕТСЕДАТЕЛ -

- Да ја унапредувате родовата еднаквост и правичната застапеност и постојано да го имате предвид мултиетничкиот карактер на земјата.

Соработувајте со сите вработени и искористете ги сите потенцијали во јавната администрација. Во целото ваше дејствување бидете им пример на тие со кои работите и на граѓаните за кои работите. Придржувајте се до Кодексот за етичко однесување на членови на Влада и носители на јавни функции именувани од страна на Владата и ширете ги етичките вредности. На крајот на нашиот мандат во 2024 година, како резултат на позитивните промени кои ќе ги направиме, Република Северна Македонија да биде земја во која граѓаните сакаат да живеат и да придонесуваат за нејзино постојано унапредување. Граѓаните го очекуваат тоа од нас.

Ви пожелувам многу среќа, здравје и успешен мандат.

Искрено Ваш,

Зоран Заев

Претседател на Владата на Република Северна Македонија